

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A UNA VIDA LLIURE DE VIOLÈNCIES (ESPORTS)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 6 de novembre de 2023 la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava la seva disconformitat amb la resposta rebuda per part de l'Institut Barcelona d'Esports en data 31 de juliol de 2023 a la queixa que va presentar en data 13 de juliol de 2023, en la qual exposava un incident en el Centre Esportiu Municipal (CEM) Can Ricart relacionat amb agressions verbals i sexuals en la porta del gimnàs per part d'un usuari.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

D'acord amb el **principi d'economia administrativa**, no s'ha efectuat una petició d'informe a l'Ajuntament de Barcelona, ja que en l'expedient hi consta prou informació per poder emetre un pronunciament. Per aquest motiu, un cop examinat el contingut de la queixa, la documentació aportada per la persona interessada i la normativa aplicable, aquesta Sindicatura emet la decisió següent.

CONSIDERACIONS

1. Normativa d'ús dels CEM

La ciutadana va facilitar a aquesta Sindicatura la resposta rebuda per part de la Direcció de Serveis d'Instal·lacions i Obres de l'**Institut Barcelona Esports (IBE)**. En aquesta resposta se la informava que s'havia tingut accés a la filmació de la càmera de seguretat instal·lada a la porta del CEM per comprovar el que havia passat el dia 5 de juliol de 2023 abans de les 7 del matí a l'entrada del CEM i s'havia pogut observar parcialment el que havia passat.

En aquesta carta es diu el següent:

Por la posición del acusado respecto a la cámara se le puede ver en todo momento sentado en las escaleras, hablando con otros dos usuarios y, que tal y como usted indicó el hombre se toca los genitales incluso abriéndose la bragueta; en ningún momento se leve mirando hacia usted o dirigiéndole la palabra.

En las imágenes no se aprecia ninguna actitud violenta u obscena ni tampoco agresión verbal o sexual hacia usted. Le pedimos disculpas por las molestias que estos hechos le hayan podido ocasionar [...].

Així doncs, l'IBE constata a les imatges un gest obscè d'un usuari dintre de l'espai del CEM, passades les portes d'entrada del carrer i en unes escales ubicades al costat d'on la gent espera per poder accedir a les instal·lacions.

De fet, el dia 16 de juliol de 2023 la ciutadana també va denunciar davant dels Mossos d'Esquadra el comportament d'aquest usuari que, segons exposa, fa més d'un any que fa comentaris de caràcter sexual a les dones usuàries del centre esportiu i ha protagonitzat agressions verbals i insults clarament racistes. Exposa diversos incidents amb aquest senyor, també usuari del CEM, en els quals altres persones han rebut agressions verbals, insults i menyspreus.

Sorprèn negativament a aquesta Sindicatura **la resposta donada per l'IBE a la ciutadana**, que considerem **completament insuficient i inadequada**. Primer de tot, **el comportament denunciat no respecta la normativa d'ús dels CEM**, que estableix que totes les persones usuàries han de mantenir un comportament cívic i respectuós amb el personal i la resta de persones i que el fet de no observar aquest comportament correcte pot comportar una sanció en funció de la gravetat dels fets.

Així mateix, no volem deixar d'assenyalar que, més enllà dels comportaments punibles penalment, situacions com l'exhibicionisme obscè davant de persones adultes, el seguiment obscè, les injúries sexuals o les masturbacions en espais públics o oberts davant de persones adultes poden ser constitutius d'una **infracció administrativa**, tal com preveu la Llei 4/2015 de protecció de la seguretat ciutadana.

2. Protocol per la prevenció, la detecció i l'acció davant les violències sexuals en activitats esportives per a persones adultes

Arribats a aquest punt, volem posar de manifest que **el que més ha preocupat a aquesta Sindicatura és que sigui l'Institut Barcelona Esports mateix el que minimitzi els comportaments denunciats**.

Recordem que l'abril del 2022 aquest mateix òrgan va publicar el Protocol per a la prevenció, la detecció i l'acció davant les violències sexuals en activitats esportives per a persones adultes. De fet, un dels seus objectius prioritaris és

aconseguir que **les entitats esportives, entre els quals destaquen els CEM, siguin espais segurs per a totes les persones que practiquen esports.**

El Protocol fa èmfasi en el fet que **un dels principis** en què es basa **l'esport és el respecte**. Per tant, cal prevenir conductes que puguin ser considerades assetjament sexual per tal d'evitar situacions que poden constituir un risc o prestar-se a ambigüitats i males interpretacions.

Així mateix, el Protocol recull la necessitat d'**establir normes internes i sense excepcions respecte a les relacions entre parts, així com fer una declaració de compromís de tolerància zero de l'entitat i de reconeixement públic.**

Per fer efectiu aquest protocol, **és necessari dur a terme accions de sensibilització i de formació dels equips**, així com establir **canals de comunicació que garanteixin que totes les persones puguin informar de comportaments generadors d'assetjament sexual i altres violències sexuals.**

Aquesta Sindicatura considera que l'erradicació de les violències de qualsevol tipus i especialment les que afecten les dones requereix una actuació ferma i inequívoca per part de les administracions.

Per aquest motiu, **la resposta municipal davant de la denúncia feta per la usuària del CEM Can Ricard no s'alinea amb el compromís que l'IBE mateix ha adquirit i que impulsa per garantir el dret a un esport igualitari i lliure de violències.**

DECISIÓ:

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Institut Barcelona Esports no ha estat adequada.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a l'IBE** que doni trasllat d'aquestes incidències al referent de protocol del CEM Can Ricart per dur a terme les mesures preventives necessàries per erradicar el problema.
- **Recomanar a l'IBE** que difongui el protocol a tots els CEM per reforçar que siguin espais segurs i lliures de violències, així com que adopti les mesures necessàries per fer-ne un desplegament efectiu.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.